
Vzdělávání a trh práce

Lidský kapitál

- Různé formy investic do lidí: školní a další vzdělávání, výdaje na zdravotní péči a výživu (zejména v rozvojových zemích).

„souhrn znalostí a dovedností člověka, které jsou vytvářeny školním vzděláváním, dalším vzděláváním v průběhu života a praxí“.

Lidský kapitál v ekonomické teorii

- Termín pro označení znalostí a schopností pracovníka.
- Merkantilisté, William Petty – vzdělání za jeden z důležitých faktorů pro ekonomický rozvoj
- Adam Smith – vzdělání – investice, která zvyšuje produktivní schopnost člověka a jeho celoživotní příjem.
- John Stuart Mill – vzdělání jednotlivců zvyšuje produktivitu práce a přináší kompenzaci za investice do vzdělání.
- Schultz a Becker – první pokus o změření míry návratnosti investic do vzdělání.
- Gary Becker – nejen na trhu, ale ve všech oblastech člověk porovnává výnosy a náklady každého rozhodnutí

Lidský versus fyzický kapitál (Schultz 1987)

- Lidský kapitál je nepřenosný, zaniká se smrtí jednotlivce a k jeho využití je třeba jeho nositele osobně
- Lidský kapitál nemůže sloužit jako předmět zástavy, nelze jej prodat ani nikomu věnovat
- Jednotlivec nemůže rozprostřít své riziko jako vlastníci fyzického kapitálu
- Je efektivní investovat do zisku lidského kapitálu v mládí, protože zde je třeba nejméně času k jeho získávání.

Původní teorie lidského kapitálu

- Výška příjmů jednotlivce se odvíjí výhradně od jeho schopností a dovedností, ty zase od výše dosaženého vzdělání.

Vzdělání – lepší schopnosti a dovednosti – vyšší příjmy.

Kritika původního modelu

- Schopnosti a dovednosti – vliv genetiky, kulturních a sociálních faktorů.

Vzdělání + další faktory – lepší schopnosti a dovednosti – vyšší příjmy.

- Rozdíly v příjmech: alfa koeficient (0,6 - 0,8)

Kritici teorie LK (třídící hypotéza)

- Vzdělání nezvyšuje produktivitu jednotlivce
- Ale: formálně označuje již dané rozdíly mezi lidmi.
- Vzdělání – prostředek k třídění a filtrování lidí.

Obecně (měkčí verze)

- zaměstnavatelé užívají dosažené vzdělání a kvalifikaci jako jeden z nepřímých indikátorů schopností a vlastností uchazeče o zaměstnání.
- Vzdělání – nemá vliv na produktivitu – zamítnuto.

Lidský kapitál a produktivita

- Mikroekonomický přístup (úroveň mzdy, míra ekonomické aktivity, pravděpodobnost nezaměstnanosti).
- Makroekonomický přístup (ekonomický růst)

Kvantifikovatelnost LK – přístupy

- 1) nejvyšší dokončené vzdělání (ISCED)

(osoby ve věku 25-64 let, kteří dosáhli vyšší střední nebo vysokoškolské vzdělání/celkový počet osob ekonomicky aktivního věku)

- Nevýhody:
- Délka vzdělávání je v jednotlivých zemích různá
- Neměří žádné specifické znalosti a dovednosti – nezaměřuje se na obsah vzdělání

Někdy: počet let studia (Průměrná délka studia)

Omezení prvního přístupu

- Požadavky na dosažení určitého stupně vzdělání se v jednotlivých zemích liší, není tedy zaručena totožná úroveň LK
- Nezahrnuje neformální formy vzdělání, kurzy, školení, atd.
- Nebere v úvahu opotřebení lidského kapitálu

2. Přístup – přímé testování dovedností

- IALS (International Adult Literacy Survey)
- Interview, testování je rozděleno na 3 části: literární gramotnost, dokumentová gramotnost, numerická gramotnost
- Alternativa PISA (Programme for International

IALS

Úroveň 1: schopen zjistit jednoduché a jednoznačné informace z jednoduchých písemných materiálů.

Úroveň 2: schopen nalézt informace založené na jednoduchém přirovnání vyžadující nízkou úroveň dedukce

Úroveň 3: schopen použít psané materiály k odvozování závěrů s ohledem na četné množství informací

Úroveň 4: schopen vyřešit mnohoznačné nebo nejednoznačné úkoly využitím komplexních informací

Úroveň 5: schopen řešit komplexní úkoly kombinující různé informace, které musejí být vyhledány v psaných materiálech

Přístupy..

- 3. Přístup - Ocenění schopností a dovedností na trhu práce prostřednictvím mzdy, umožňuje vypočítat průměrnou zásobu lidského kapitálu
- 4. Přístup – náklad na vytvoření lidského kapitálu

Investice do vzdělání

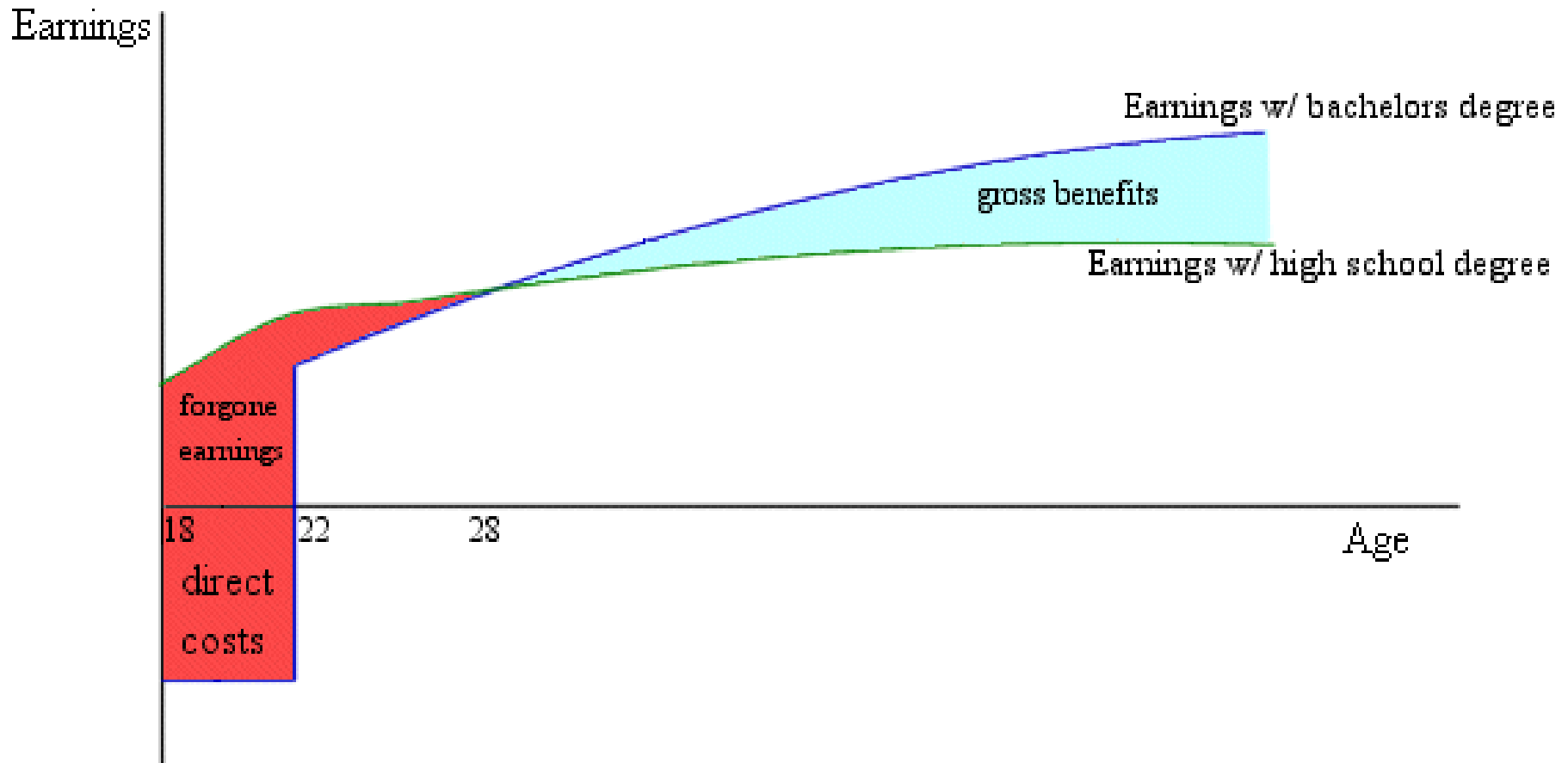

- Optimální investice –cost-benefit analýza
- Individuální/společenská návratnost investic do vzdělání
- Srovnání návratnosti investic do různých typů vzdělání, v různém čase, v různých zemích..

Náklady a výnosy ze vzdělání

	Náklady přímé	Náklady nepřímé	Výnosy přímé	Výnosy nepřímé
veřejné	přímé výdaje veřejných rozpočtů na vzdělávání	nižší daňové příjmy,	vyšší daňové příjmy, snížení sociálních transferů	lepší zdravotní stav, nižší kriminalita, ekonomický růst
soukromé	poplatky za studium, ostatní služby a materiály	ušlá mzda, ztráta času, psychické náklady	zvýšení příjmu	vyšší status, nižší nezaměstnanost, osobní uspokojení

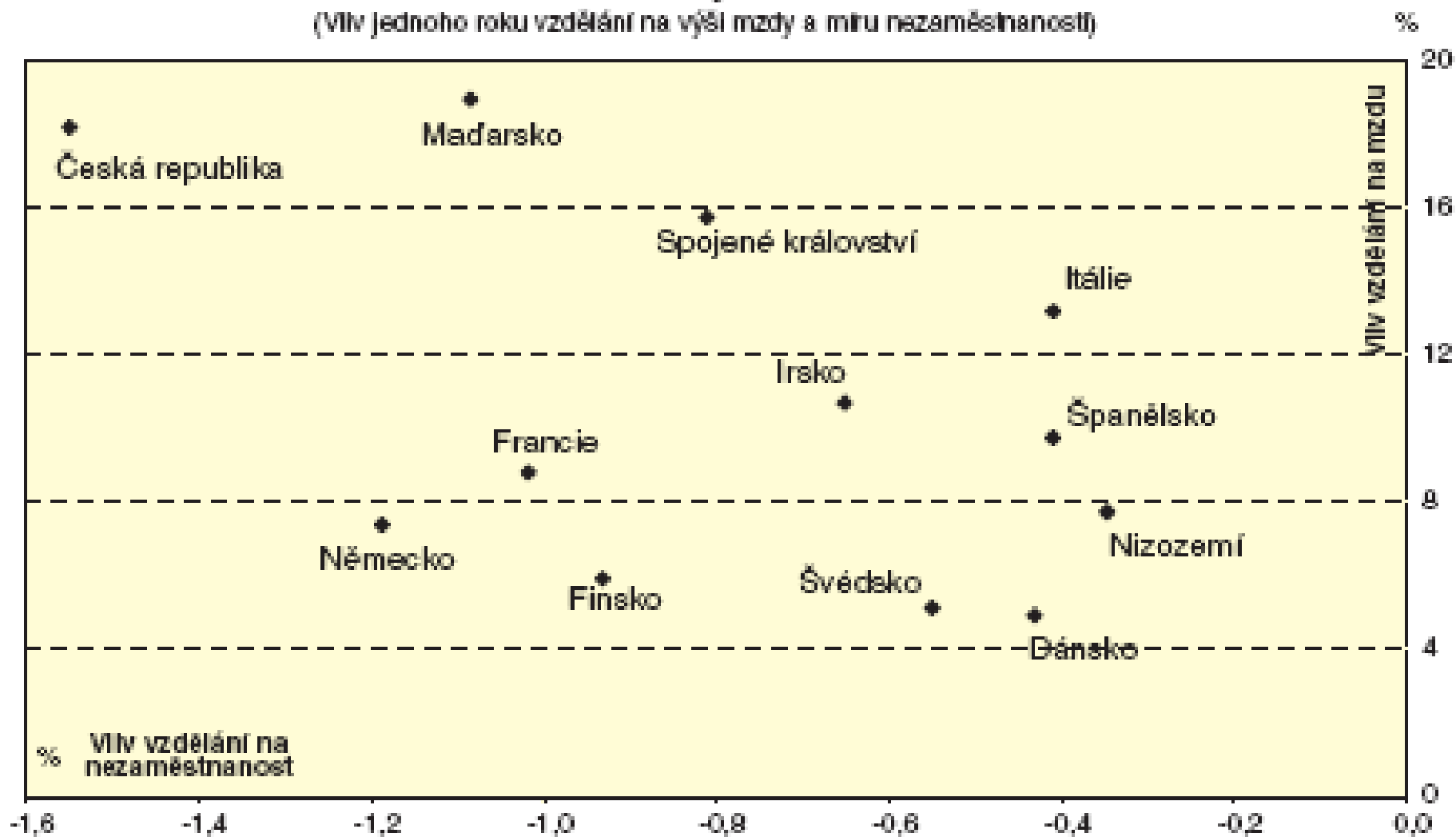
Mzdová diferenciacie medzi SŠ a VŠ absolventy

Vliv vzdělání na mzdy a nezaměstnanost

(Vliv jednoho roku vzdělání na výši mzdy a míru nezaměstnanosti)

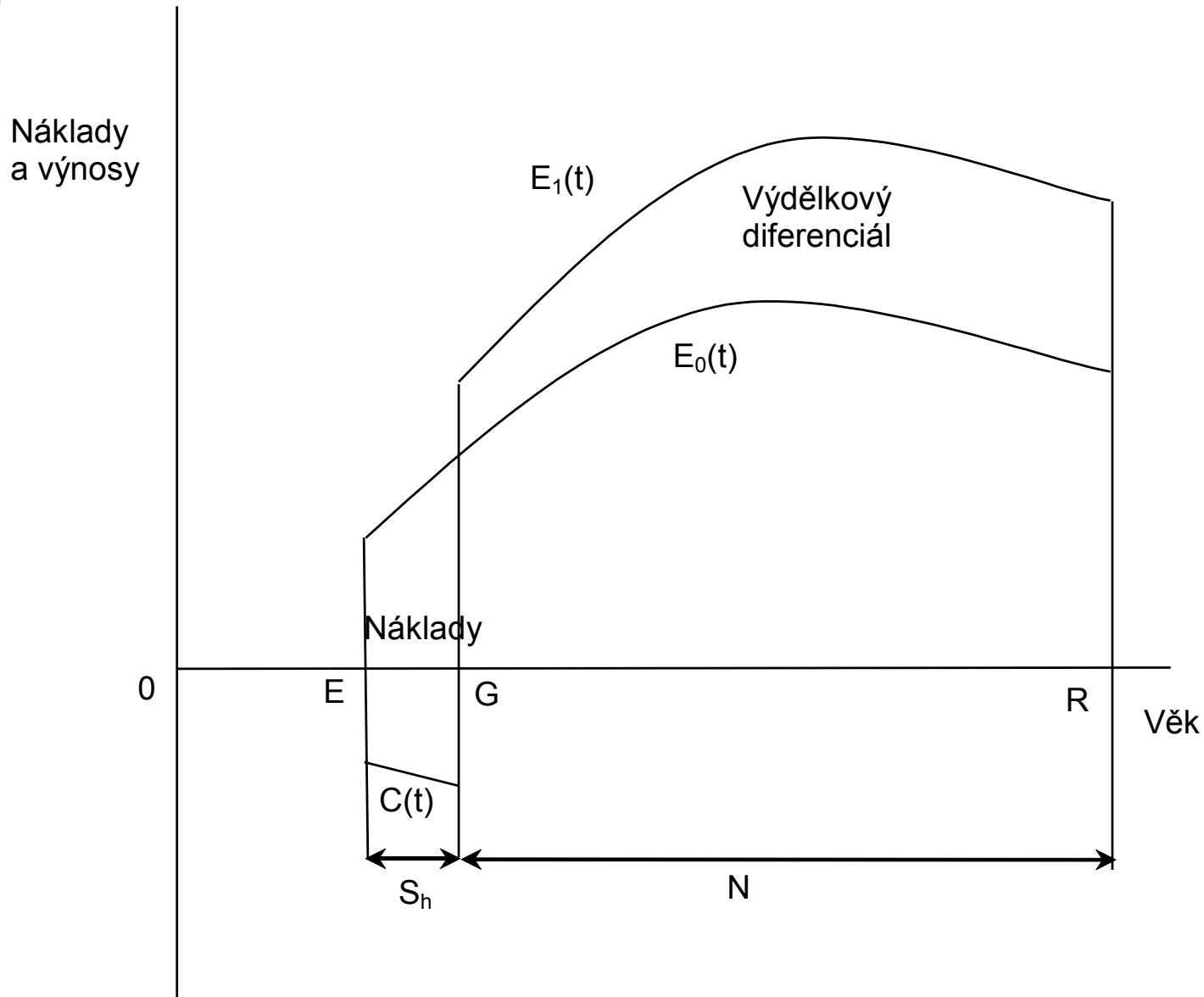

MĚŘENÍ NÁVRATNOSTI INVESTICE DO VZDĚLÁNÍ

- plná metoda (někdy redukována vzhledem k nedostatku dat na "zkrácenou" metodu)
- regresní Mincerova rovnice

Průběh výdělků v závislosti na věku a vzdělání

Příslušná rovnice finančních toků je:

$$\sum_{t=G-E}^{R-E} [E_1(t) - E_0(t)] (1+r^*)^{-t} - \sum_{t=1}^{G-E} [E_0(t) + C(t)] (1+r^*)^{-t} = 0$$

- kde
- $E_0(t)$ = výdělková funkce pro předterciární vzdělání
  - $E_1(t)$ = výdělková funkce pro terciární vzdělání,
  - $C(t)$ = funkce přímých nákladů,
  - E = věk začátku terciárního vzdělávání,
  - G = věk při ukončení terciárního vzdělávání,
  - R = věk při odchodu do penze,
  - r^* = míra návratnosti investice do vzdělání
  - s_h = délka terciárního vzdělání $s_h = G - E$
  - N = roky pracovního života vysokoškoláka... $N = R - G$

Přesnější výsledky dává rovnice

$$r^* = \frac{\ln(AE_i) - \ln(AE_j)}{S_i}$$

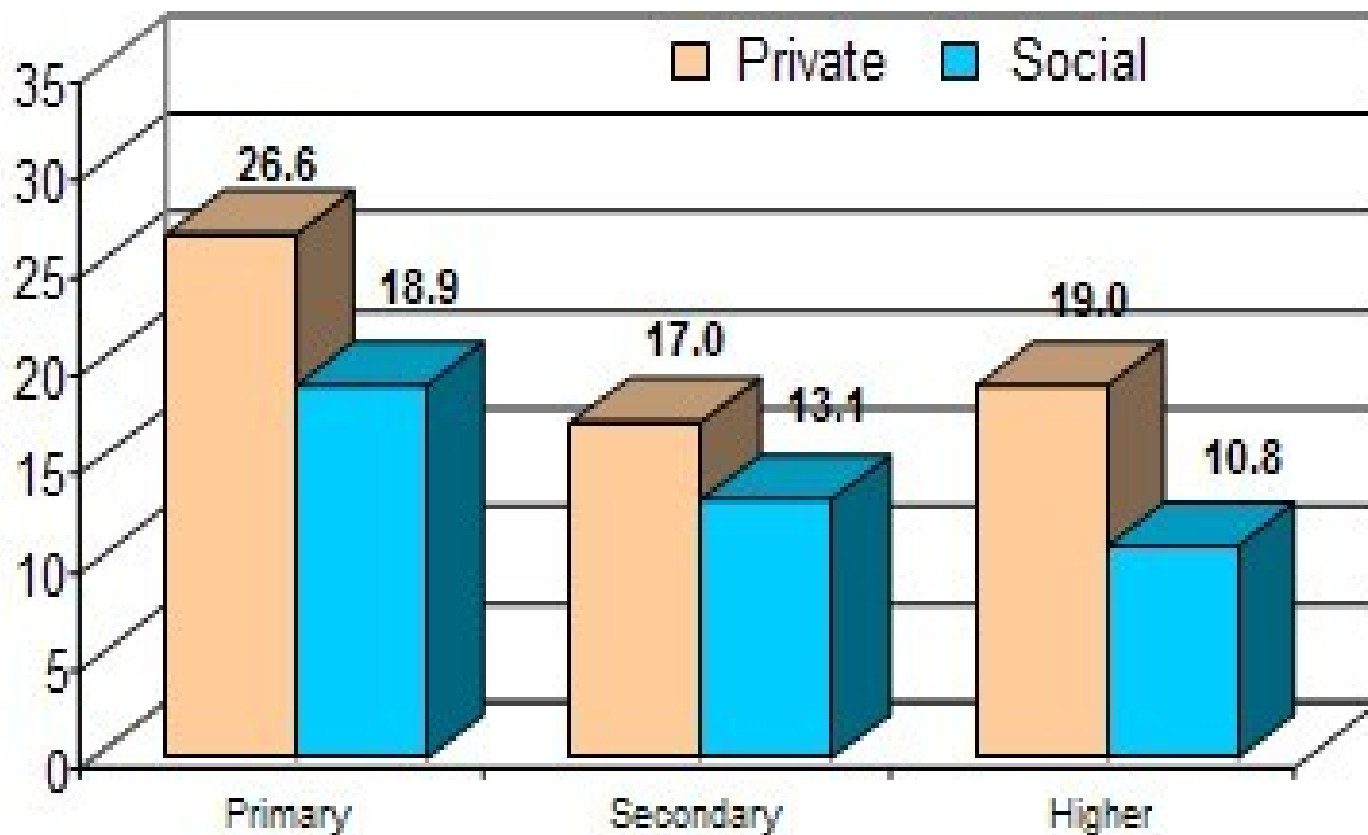
The World Bank 2002 – úplná metoda

Autoři Psacharopoulos, Patrinos

Region	<i>Společenská návratnost</i>			<i>Soukromá návratnost</i>		
	Primární	Sekundár- ní	Terciární	Primární	Sekundár- ní	Terciární
Asie*	16,2	11,1	11	20	15,8	18,2
Evropa/Stř.vý chod/Sever.	15,6	9,7	9,9	13,8	13,6	18,8
Afrika*						
Latinská Amerika/Karib ik	17,4	12,9	12,3	26,6	11,7	19,5
OECD	8,5	9,4	8,5	13,4	11,3	11,6
Afrika (od Sahary)	25,4	18,4	11,3	37,6	24,6	27,8
Svět celkem	18,9	13,1	10,8	26,6	17	19

*nečlenské země OECD

Míra návratnosti investic

Mezinárodní srovnání – obecné závěry

(Psacharopoulos a Woodhall 1985, Psacharopoulos 1994, Woodhall 2001)

- Individuální míra návratnosti do vzdělání je vyšší než společenská míra návratnosti, zejména u terciárního vzdělávání
- Ze všech vzdělávacích stupňů je nejvyšší míra návratnosti do základního školství
- Míra návratnosti do vzdělání je vyšší v rozvojových zemích
- Míra návratnosti do lidského kapitálu je v rozvojových zemích, nikoli však nutně v zemích rozvinutých, vyšší než průměrná míra návratnosti do fyzického kapitálu

Předpoklady efektivního využití LK

- Flexibilní trh práce
- Flexibilní školství
- Celoživotní vzdělávání

Flexibilní trh práce

- Rychlost s jakou se dokáže přizpůsobit ekonomickým šokům (strukturální nez.)
- Ukazatelé institucionálního prostředí, ovlivňující utváření S a D
- FTP – přizpůsobení, které zajistí vys. Zam., nízkou u , nízkou i , plynulý růst důchodů.

Charakteristiky TP

- Mzdová flexibilita
- Flexibilní pracovní doba
- Mobilita pracovní síly (geografické + APZ)
- Indikátory: ukazatel míry dlouhodobé nezaměstnanosti

Flexibilní školství

- Odpovídá potřebám a požadavkům trhu práce (včetně absolventům)
- Opatření:
- Makro úroveň – strategie+ koncepce (PISA, Lisabonská strategie)
- Mikro – spolupráce vzdělávacích institucí a zaměstnavatelů – strukturální u
- Indikátory: míra nezaměstnanosti absolventů, podíl absolventů na rekvalifikaci, vykonání profese absolventa neodpovídající kvalifikaci.

Celoživotní vzdělávání

- Nutnost CŽV
- Formální, neformální
- Strukturální nezaměstnanost, umocněno demografickým vývojem
- Indikátory: podíl osob účastnících se CŽV, kvalitativní hodnotící úrovně dosažených znalostí a dovedností (počítačové dovednosti)

Lidský kapitál v ČR

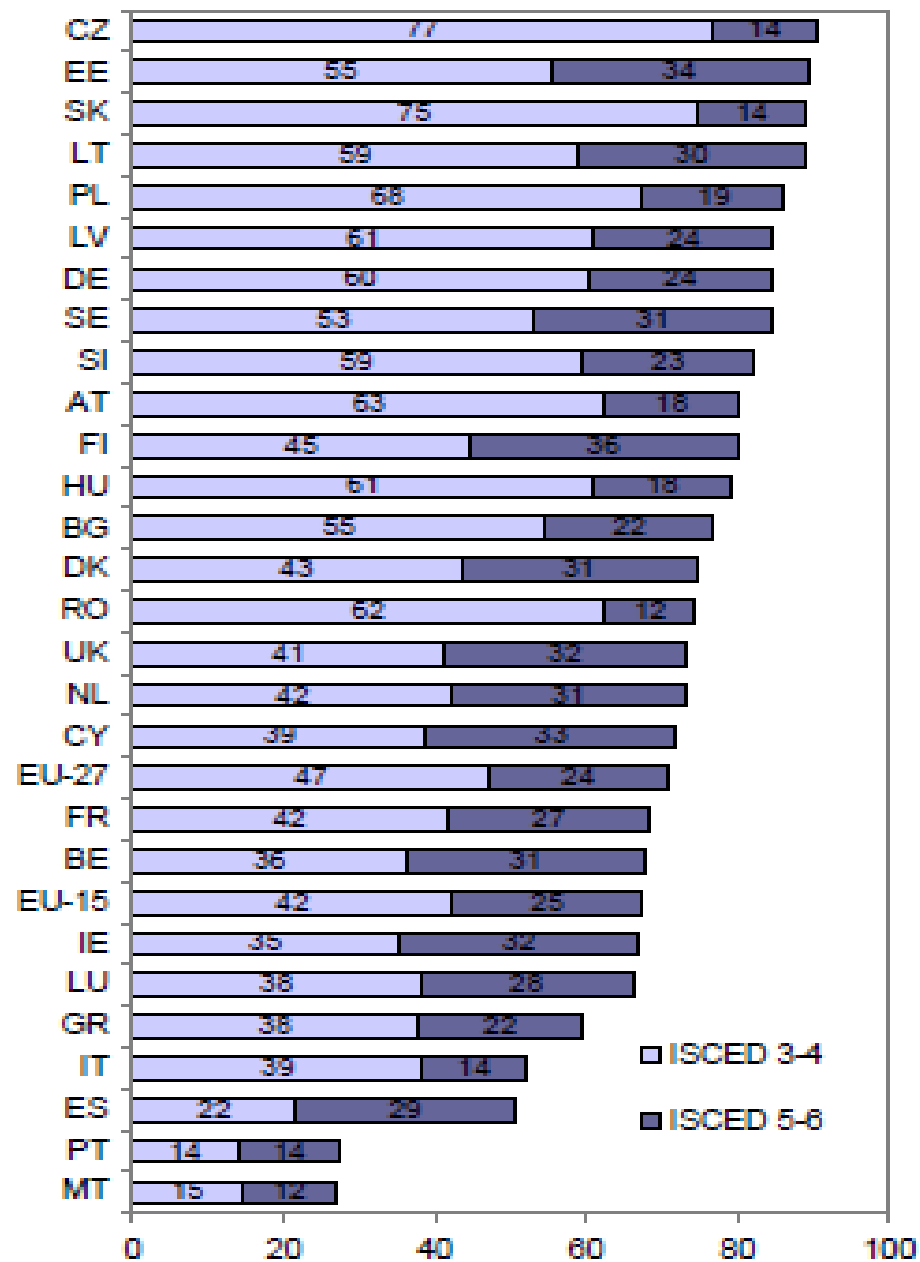

- Kvantifikovatelnost LK:
- Vzdělanostní úroveň populace v ČR; nejvyššího dokončeného vzdělání
- Počty škol, studentů a absolventů

Vzdělanostní struktura populace ČR (2. čtvrt. 2009)

OBYVATELS TVO <i>VE VĚKU 15 LET A VÍCE</i>			Česká republika	
			Celkem	v %
			CZO	
Celkem	v tis.		9 001,5	100,0
	ISCED 97	úroveň		
Bez vzdělání a předškolní výchova		0	14,2	0,2
Vzdělání :	základní	1, 2	1 605,2	17,8
	střední bez maturity	část 3	3 220,6	35,8
	střední s maturitou	část 3, 4	3 030,7	33,7
	vysokošk olské	5, 6	1 130,6	12,6
Nezjištěno			.	.

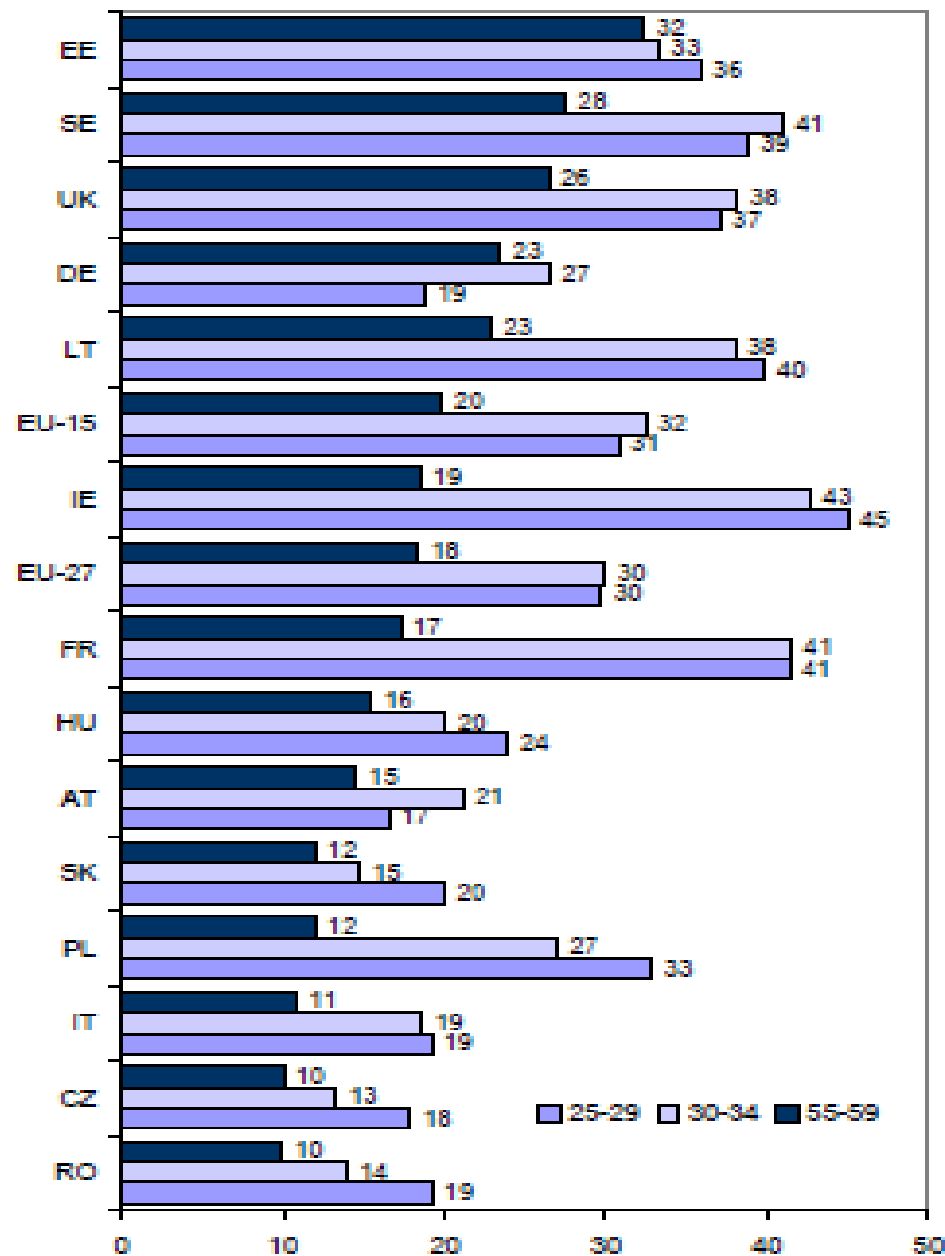
Obrazek 9: Podíl obyvatelstva ve věku 25–64 let s ukončeným středoškolským a terciárním vzděláním (2007, %)

Framen: EUROSTAT (2007c), kód tabulky ifsq_pgaed, 27. 2. 2008, vlastní výpočty.

Obrázek 16: Podíl osob s nejvyšším ukončeným vzděláním na úrovni ISCED 5–6 ve věkových skupinách 25–29, 30–34 a 55–59 let ve vybraných zemích (2007, %)

Pramen: EUROSTAT (2007b), vlastní výpočty.

Faktory ovlivňující tvorbu LK

- Výdaje na vzdělávání
- Faktory ovlivňující rozhodování jednotlivců o absolvování vzdělávání (výše mezd + uplatnitelnost na trhu práce).

Tabulka 2: Klasifikace výdajů na vzdělávání

	Výdaje na vzdělávací instituce (např. školy, univerzity, administrativa ve vzdělávání, služby studentům)	Výdaje mimo vzdělávací instituce (např. soukromý nákup zboží a služeb souvisejících se vzděláváním, včetně soukromého vyučování)
Výdaje na vlastní vzdělávání	např. veřejné výdaje na vlastní vzdělávání ve vzdělávacích institucích	např. státní dotace na soukromé výdaje za učebnice
	např. dotované soukromé výdaje na vlastní vzdělávání ve vzdělávacích institucích	např. soukromé výdaje na učebnice a další školní pomůcky
	např. soukromé výdaje na školství	
Výdaje na výzkum a vývoj	např. veřejné výdaje na univerzitní výzkum	
	např. soukromé finanční prostředky na výzkum a vývoj ve vzdělávacích institucích	
Výdaje na školské služby jiného charakteru než vlastní vzdělávání	např. veřejné výdaje na služby, jako je školní stravování, doprava do školy, ubytování v kampusu	např. veřejné dotace na výdaje studentů spojené s životními náklady nebo dotace na zlevněné jízdné
	např. soukromé výdaje na platby za školské služby	např. soukromé výdaje spojené s životními náklady nebo dotace na zlevněné jízdné

veřejné zdroje

soukromé zdroje

soukromé zdroje pocházející z veřejných dotací

Výdaje v ČR

Makroekonomické ukazatele školství

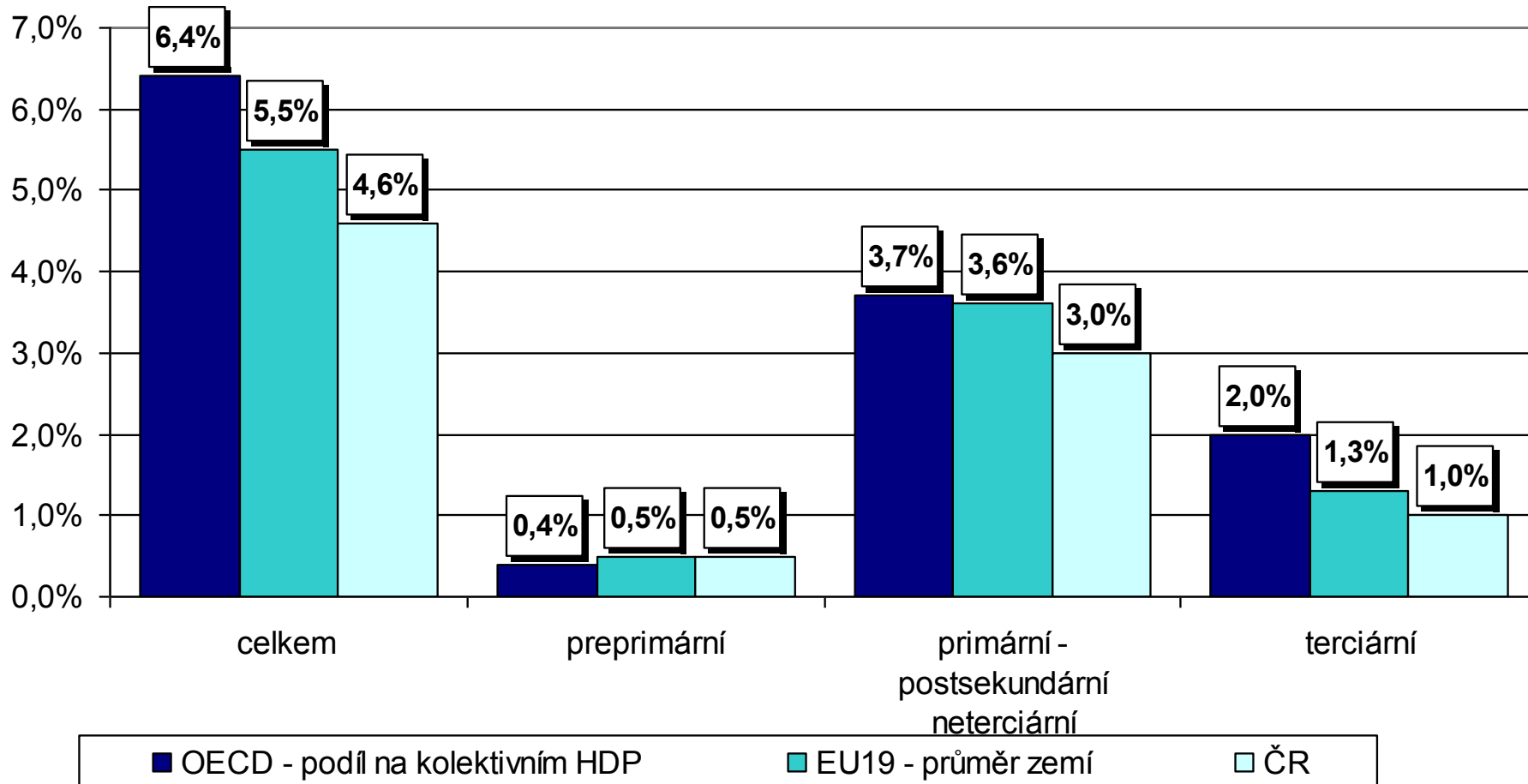
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
HDP v mld Kč (v běžných cenách)	2 352,2	2 464,4	2 577,1	2 814,8	2 987,7	3 231,6	3 557,7
Veřejné výdaje na školství v mld Kč (v běžných cenách)	97,9	108,5	115,9	123,0	130,3	142,8	151,6
Výdaje na školství v relaci k HDP v %	4,2	4,5	4,5	4,4	4,4	4,4	4,3

Pramen: ÚIV

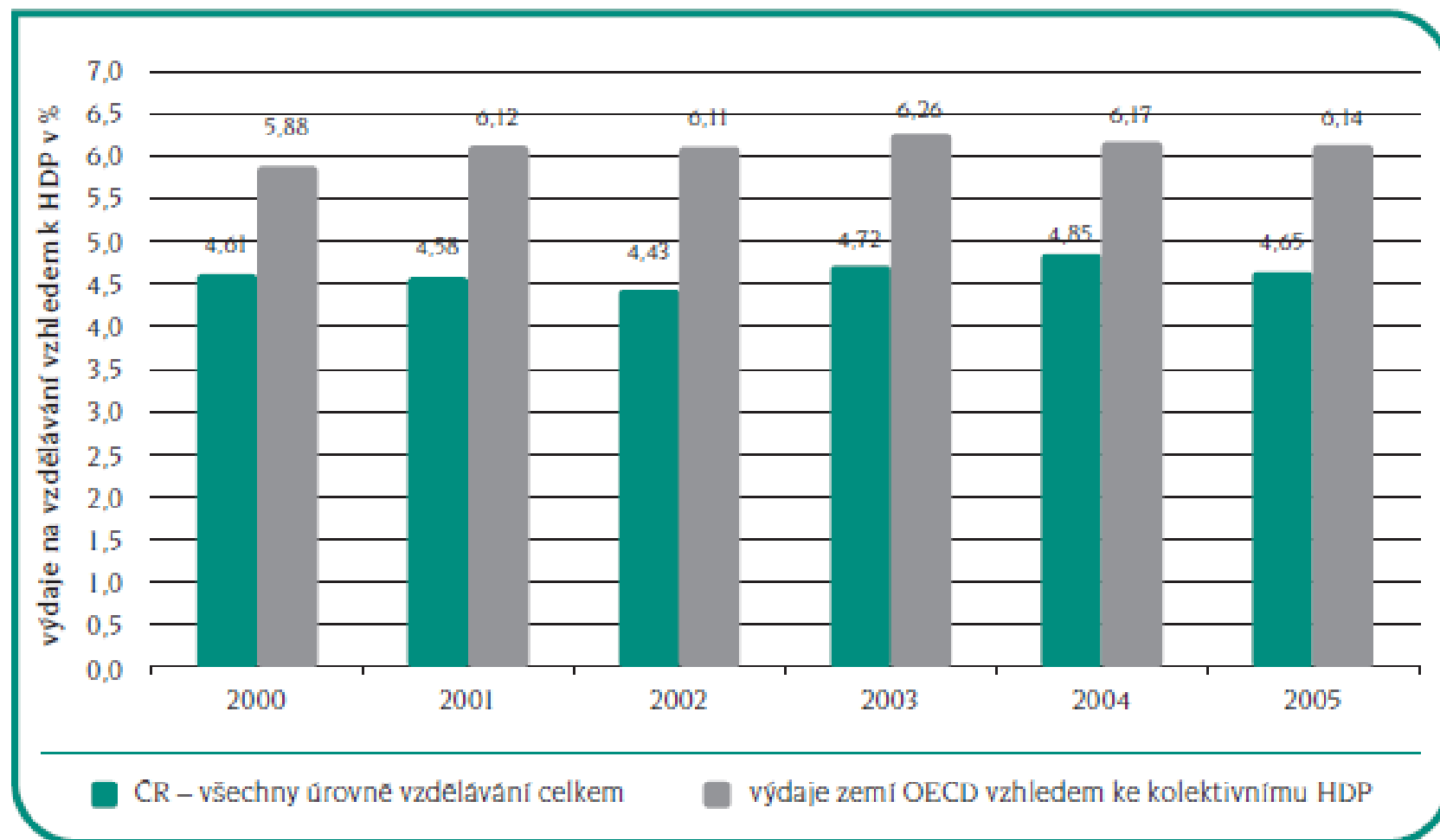
* Údaje za rok 2007 neobsahují výdaje Ministerstva obrany.

Výdaje – mezinárodní srovnání

výdaje vzdělávání jako podíl k HDP
podle vzdělávacích úrovní

Obrázek 18: Roční výdaje na vzdělávání vzhledem k HDP v České republice a v zemích OECD v letech 2000–2005

Jak jsou finanční prostředky utráceny?

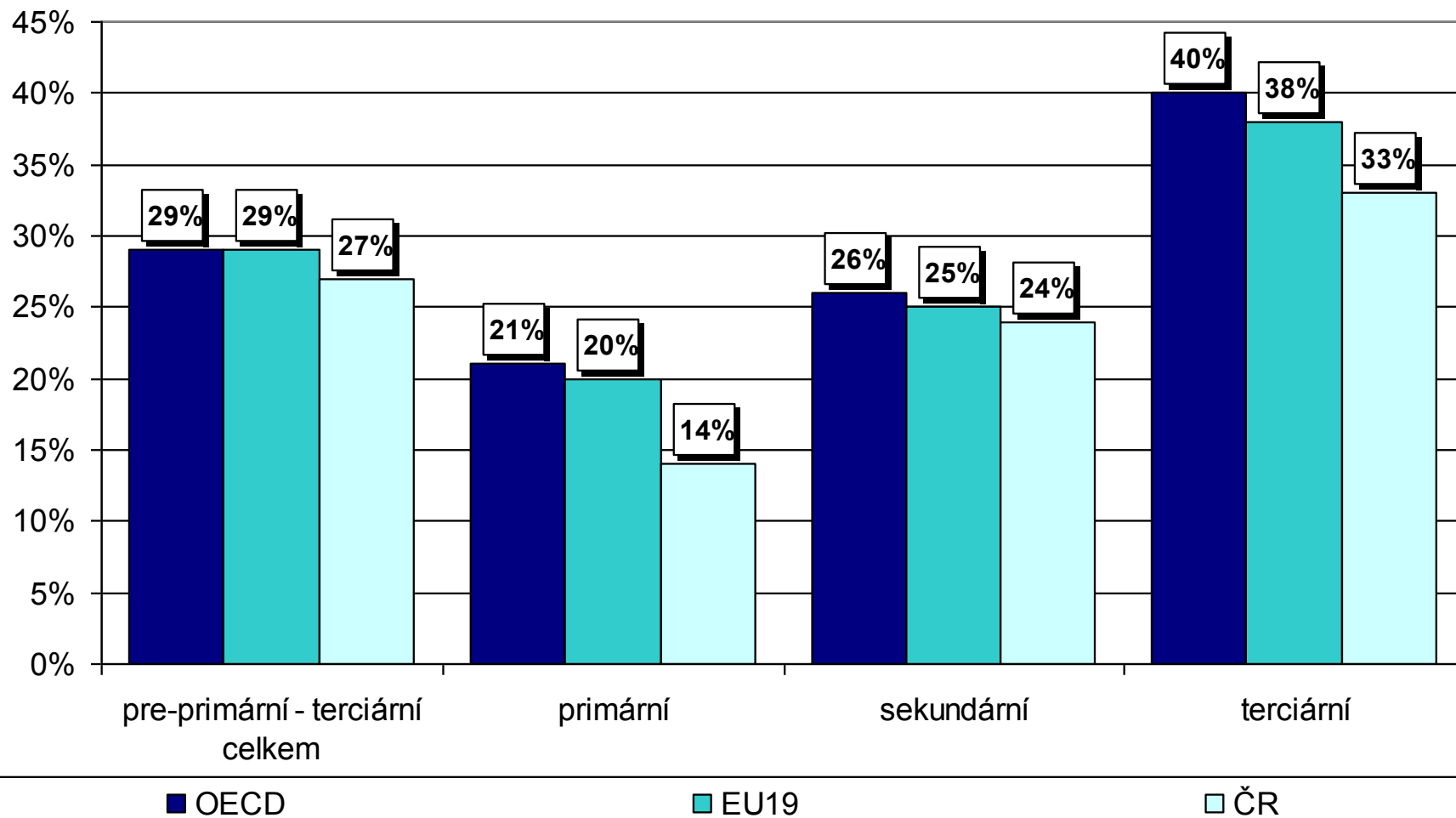
běžné výdaje tvoří v zemích OECD v průměru 92 % výdajů na primární, sekundární a postsekundární neterciární vzdělávání, výdaje na mzdy činí 90 % běžných výdajů

- *v ČR se jedná o 93 % výdajů, výdaje na mzdy činí 62 % běžných výdajů*
- v terciárním vzdělávání tvoří běžné výdaje v zemích OECD 90 % výdajů, výdaje na platy tvoří 68 % běžných výdajů
  - *v ČR jde o 90 % výdajů na tuto vzdělávací úroveň, výdaje na platy tvoří 60 % běžných výdajů*

výdaje na žáka / studenta na vzdělávací úrovni - v US \$ přepočtených na paritu kupní síly podle vzdělávacích úrovní

	pre-primární - terciární celkem	primární	sekundární	terciární	terciární - výdaje jen na vzdělávání
OECD	8 553	6 173	7 736	15 559	13 141
ČR	4 545	2 812	4 847	6 649	5 409

výdaje na žáka/studenta jako podíl k HDP na obyvatele

Výše mezd podle vzdělání

- [http://www.czso.cz/csu/2009edicnip/lan.nsf/t/C10035FA92/\\$File/310909C06.pdf](http://www.czso.cz/csu/2009edicnip/lan.nsf/t/C10035FA92/$File/310909C06.pdf)
- <http://www.czso.cz/csu/2009edicnip/lan.nsf/p/3109-09> (podle KZAM)

Distribuce hrubých měsíčních mezd zaměstnanců podle vzdělání

ROK 2008

VZDĚLÁNÍ ZAMĚSTNANCE	Průměrná mzda	Mzdy v důležitých kvantilech						
		P5 5.percentil	P10 1.decil	P25 1.kvartil	P50 Medián	P75 3.kvartil	P90 9. decil	P95 95.percentil
CELKEM	26 349	10 935	12 805	16 854	22 217	29 368	40 332	52 319
základní a nedokončené	17 013	9 067	10 038	12 122	15 609	20 138	25 289	28 970
střední bez maturity	20 544	10 340	11 758	15 011	19 380	24 552	30 077	34 176
střední s maturitou	26 763	12 939	15 102	18 841	23 653	30 471	39 471	48 415
vyšší odborné a bakalářské	30 263	14 951	16 768	20 557	26 100	34 580	45 858	56 833
vysokoškolské	45 566	19 163	21 683	26 067	34 370	49 271	76 217	105 666
<i>n e u v e d e n o</i>	22 949	9 513	10 947	14 621	19 165	25 538	35 377	46 845

Uplatnitelnost na trhu práce v závislosti na vzdělání

- Míra nezaměstnanosti
- Míra ekonomické aktivity

Míra ekonomické aktivity

Míra ekonomické aktivity podle dosaženého vzdělání (v %)

tab. č. 3

dosažené vzdělání	2006			2007		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Základní vzdělání a bez vzdělání	22,1	26,5	19,7	21,8	26,8	19,1
Střední bez maturity	67,2	75,4	56,0	66,1	74,8	54,2
Střední s maturitou	66,2	73,1	61,1	65,9	72,8	60,6
Vysokoškolské	77,2	80,8	72,6	77,0	80,8	72,2

Zdroj: ČSÚ - VŠPS

Specifické míry nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v %

	2003			2004			2005			2006			2007		
Úroveň vzdělání (ISCED)	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy
Základní a bez vzdělání (0-2)	22,5	24,6	20,8	23,7	18,8	21,1	26,7	30,0	24,0	24,5	26,2	23,2	20,1	21,1	19,3
Střední bez maturitní zkoušky (3C)*	8,4	6,2	7,8	6,0	11,1	12,6	8,9	6,8	12,9	7,7	6,1	10,7	5,9	4,3	8,9
Střední s maturitní zkouškou (3A+4)**	5,6	4,2	5,1	3,7	6,3	6,8	5,1	3,9	6,2	4,9	3,5	6,1	3,3	2,4	4,1
Vysokoškolské (5, 6)***	2,2	1,9	2,1	1,8	2,6	2,7	2,3	2,1	2,7	2,4	2,2	2,7	1,7	1,6	1,7

Pramen: ČSÚ

* Zahrnuje dnešní obory středního vzdělání s výučním listem.

** Zahrnuje dnešní obory středního vzdělání s maturitní zkouškou, nástavbové studium a zkrácené studium k získání středního vzdělání s maturitní zkouškou.

*** Včetně vyššího odborného vzdělání (ISCED 5B).

Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání

tab.č.19

	k 31. 12. 2007		k 31. 12. 2008		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
uchazeči - celkem	354,9	100,0	352,3	100,0	-2,6	-0,7
z toho:						
bez vzdělání	2,4	0,7	2,3	0,6	-0,1	-4,9
zákl. vzdělání	109,6	30,9	104,2	29,6	-5,4	-5,0
vyučen	139,8	39,4	138,3	39,3	-1,5	-1,1
středošk. bez mat.	10,9	3,1	11,5	3,3	0,6	5,8
vyučen s mat.	14,1	4,0	15,4	4,4	1,3	9,5
gymnázium	10,1	2,9	9,8	2,8	-0,3	-3,1
SOŠ s mat.	52,0	14,6	52,6	14,9	0,6	1,1
vyšší vzdělání	1,9	0,5	2,2	0,6	0,3	17,5
vysokoškolské	14,0	3,9	16,0	4,5	2,0	14,3

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Využití lidského kapitálu

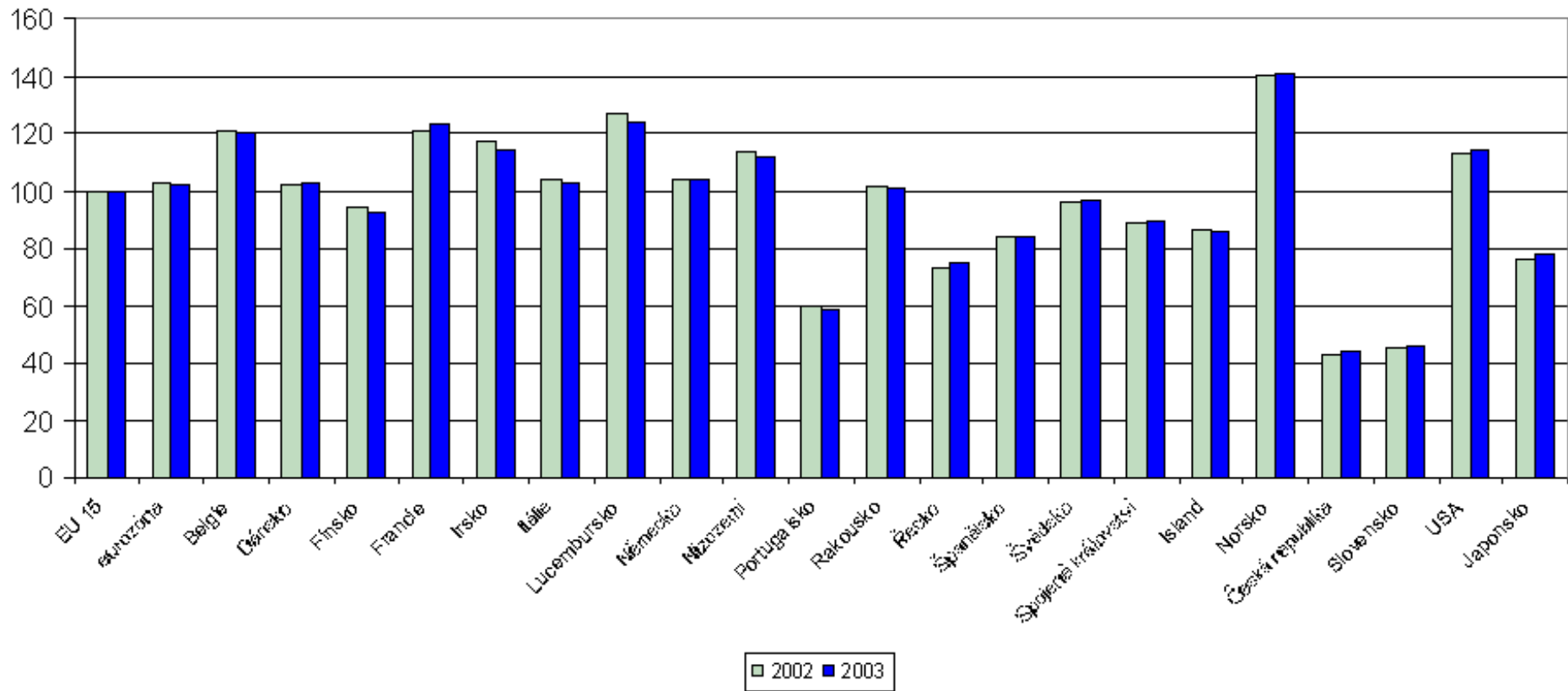
- Podíl zaměstnaného lidského kapitálu na celkovém kapitálu

Efektivnost:

- Produktivita práce
- Ukazatel shody oboru a stupně vzdělání s vykonávanou profesí – neexistují data.

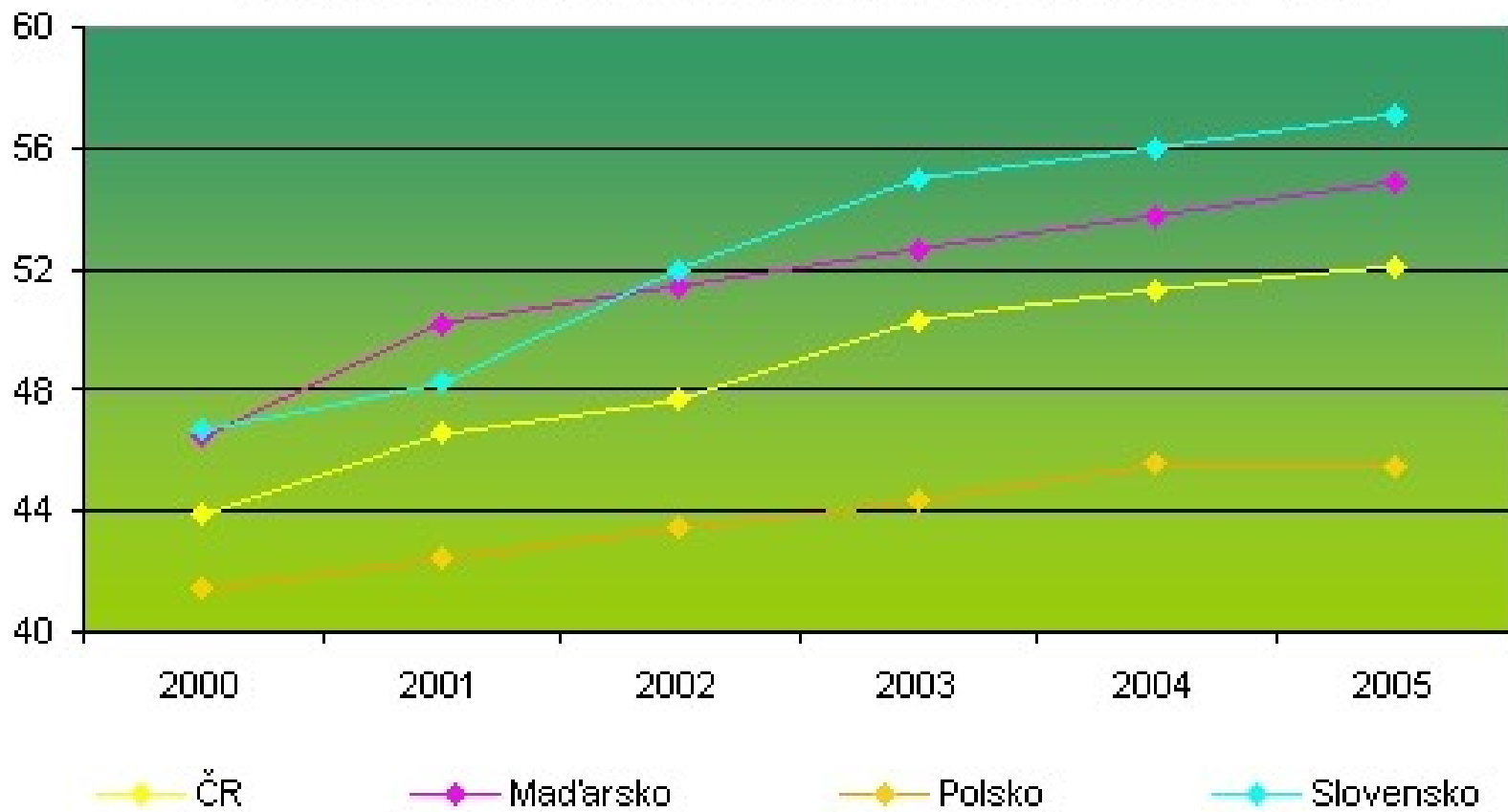
OBEČNÉ EKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ

Ukazatel b2: Produktivita práce (na odpracovanou hodinu)
HDP v PPS na odpracovanou hodinu relativně v EU-15 (EU15=100)

Vývoj produktivity práce v evropských zemích (EU 15 = 100)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EU 25	90,2	90,7	91,0	91,2	91,5	n/a
ČR	43,9	46,6	47,7	50,3	51,3	52,1
Maďarsko	46,5	50,2	51,5	52,7	53,8	54,9
Polsko	41,4	42,4	43,5	44,3	45,6	45,4
Slovensko	46,7	48,2	52,0	55,0	56,0	57,1
Německo	106,7	106,5	106,2	111,3	109,8	109,5
Španělsko	87,5	87,6	88,4	89,0	88,6	89,3
Itálie	101,1	99,8	96,8	92,5	91,0	90,0
Norsko	142,5	142,9	136,2	141,8	147,8	160,8
USA	111,4	112,1	111,8	113,7	115,4	116,9

Úplná shoda

Hodnoty podílu úplné shody dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání se liší v jednotlivých skupinách oborů. Z těch, které dosahují vysokých hodnot úplné shody je na prvním místě potřeba uvést skupinu **zdravotnických oborů** se **73 %** podílem EAO, kteří pracují v zaměstnáních, které plně odpovídají jejich kvalifikaci. U mladých lidí ve věku 20-24 let je tento podíl ještě vyšší – **77 %**. Vyšších hodnot úplné shody dosahují absolventi skupiny **Osobní a provozní služby**, ale jejich počet je velice nízký (možnost hodnocení je tedy omezena).

Nejčtetnější skupina oborů **Ekonomika a administrativa**, zahrnuje čtvrtinu všech EAO, dosahuje také poměrně vysoké hodnoty úplné shody – **58 %**. Za příznivé považujeme i dosažené úrovně v skupinách **Obchod (53 %)**, **Gastronomie, hotelnictví a turismus (52 %)** i v **Pedagogika, učitelství a sociální péče (52 %)**.

Naopak **nejnižší hodnoty úplné shody** se nacházejí ve skupině oborů **textilní a kožedělné výroby**. Lidé s tímto vzděláním (20-29letí stejně tak jako ekonomicky aktivní obyvatelé jako celek) se jen ve velmi malé míře uplatňují ve svém oboru vzdělání, a pracují v jiných činnostech, které buď částečně, nebo vůbec neodpovídají jejich dosaženému vzdělání.

Nízká shoda získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání je i ve skupinách **strojírenských (13 %)** a **potravinářských (17 %) oborů** a v **zemědělství (22 %)**. Nejvíce znepokojivá je situace ve strojírenských oborech a od posledního šetření shody v roce 2001 se nezměnila, v případě 20-24letých absolventů ještě poklesl podíl případů úplné shody z **8 %** na **5 %** nyní.

Hrubá neshoda

Nejpříznivější situace (nejnižší hodnota hrubé neshody) ze sledovaných skupin oborů je ve skupině **Zdravotnictví (10 %)**, hned po skupině **Osobní a provozní služby (3 %)**.

Zdravotnické obory patří mezi obory s nejvyššími podíly úplné shody, což vyplývá i ze specifického charakteru jejich vykonávané činnosti.

Poměrně dobrá situace z hlediska hodnocení hrubé neshody je i ve skupinách **ekonomických (25 %)**, **gastronomických (25 %)**, **strojírenských (27 %)** a **elektrotechnických oborů (27 %)**. Čtvrtinový podíl absolventů patřících do kategorie hrubé neshody je příznivý zejména pro skupinu strojírenských oborů, u které je ale podíl absolventů v úplné shodě velice nízký.

Nejvyšší hodnota hrubé neshody je ve skupině oborů **Umění a užité umění (49 %)** a ve skupině **textilní a kožedělná výroba (46 %)**. Vyšší hodnoty jsou i ve skupinách zemědělských a hornických oborů. Kromě skupiny **Zemědělství a lesnictví** se jedná o málo četné skupiny maturitních oborů.

Studie

- Doležalová, Vojtěch, Shoda
dosaženého vzdělání a
vykonávaného zaměstnání (2005)

Faktory ovlivňující efektivní využití lidského kapitálu

- Flexibilní fungování trhu práce (dlouhodobá nezaměstnanost, rozsah a efekt zdanění, najímání a propouštění, flexibilita mzdové determinace, spolupráce v zaměstnavatelsko-zaměstnaneckých vztazích – ČR, 38. Místo/104 zemí)
- Flexibilní školský systém – míra nezaměstnanosti absolventů, absolvent vykonávající profesi neodpovídající jeho stupni či oboru vzdělání, délka hledání prvního zaměstnání, kvalita vzdělávacího systému a výzkumná spolupráce univerzit a podniků
- Fungující celoživotní vzdělávání

Flexibilita trhu práce – dlouhodobá nezaměstnanost

Tab. 8 : Vývoj dlouhodobé nezaměstnanosti v ČR

Rok	Celkový počet nezaměstn.	Míra nezaměst. v %	Dlouh. nezam. celkový počet	Dlouh. nezam. v %
1996	186 336	3,52	37 562	20,16
1997	268 902	5,23	52 588	19,56
1998	386 918	7,48	86 772	22,43
1999	487 623	9,43	144 726	29,68
2000	457 369	8,80	175 563	38,39
2001	461 923	8,90	171 203	37,06
2002	378 200	7,30	188 200	49,77
2003	414 400	8,1	205 200	49,52
2004	420 200	8,2	219 200	52,16
2005	404 800	7,8	216 100	53,38
2006 (3.čtvrť.)	364 900	7,1	197 100	54,01

Zdroj: Statistické ročenky trhu práce v ČR, MPSV (stavy ke konci období)

Dlouhodobá míra nezaměstnanosti (v % pracovní síly)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EU-27	..	..	..	..	4,0	3,9	4,0	4,1	4,2	4,1	3,7	3,0
EU-15	4,9	4,8	4,4	3,9	3,4	3,1	3,1	3,3	3,4	3,4	3,2	2,8
Belgie	5,7	5,4	5,6	4,8	3,7	3,2	3,7	3,7	4,1	4,4	4,2	3,8
Bulharsko	..	..	..	..	9,4	12,1	12,0	8,9	7,2	6,0	5,0	4,0
Česká republika	..	..	2,0	3,2	4,2	4,2	3,7	3,8	4,2	4,2	3,9	2,8
Dánsko	1,8	1,5	1,3	1,1	0,9	0,9	0,9	1,1	1,2	1,1	0,8	0,6
Estonsko	..	..	4,2	5,0	5,9	6,0	5,4	4,6	5,0	4,2	2,8	2,3
Finsko	..	4,9	4,1	3,0	2,8	2,5	2,3	2,3	2,1	2,2	1,9	1,6
Francie	4,5	4,6	4,5	4,1	3,5	2,9	3,0	3,5	3,8	3,8	3,9	3,3
Irsko	7,0	5,6	3,9	2,4	1,6	1,3	1,3	1,5	1,6	1,5	1,4	1,4
Itálie	7,3	7,3	6,8	6,7	6,3	5,7	5,1	4,9	4,0 ^b	3,9	3,4	2,9
Kypr	..	..	..	..	1,2	0,8	0,8	1,0	1,2	1,2	0,9	0,7
Litva	..	..	7,5	5,3	6,0	9,3	7,2	6,0	5,8	4,3	2,5	1,4
Lotyšsko	..	..	7,9	7,6	7,9	7,2	5,5	4,4	4,6	4,1	2,5	1,6
Lucembursko	0,8	0,9	0,9	0,7	0,6	0,6	0,7	0,9	1,1	1,2	1,4	1,3
Maďarsko	5,2	4,5	4,2	3,3	3,1	2,6	2,5	2,4	2,7	3,2	3,4	3,4
Malta	..	..	..	..	4,4	3,7	3,3	3,2	3,4	3,4	2,9	2,6
Německo	4,2	4,7	4,7	4,2	3,8	3,8	4,0	4,6	5,5	5,7 ^b	5,5	4,7
Nizozemsko	3,0	2,3	1,5	1,2	0,8	0,6	0,7	1,0	1,6	1,9	1,7	1,3
Polsko	..	5,0	4,7	5,8	7,4	9,2	10,9	11,0	10,3	10,2	7,8	4,9
Portugalsko	3,3	3,2	2,2 ^b	1,8	1,7	1,5	1,7	2,2	2,9	3,7	3,8	3,8
Rakousko	1,2	1,3	1,3	1,2	1,0	0,9	1,1	1,1	1,3 ^b	1,3	1,3	1,2
Rumunsko	..	..	..	3,1	3,7	3,3	4,6	4,3	4,8	4,0	4,2	3,2
Řecko	5,2	5,3	5,8	6,5	6,1	5,5	5,3	5,3	5,6	5,1	4,8	4,1
Slovensko	..	..	6,5	7,8	10,3	11,3	12,2	11,4	11,8	11,7	10,2	8,3
Slovinsko	3,4	3,4	3,3	3,3	4,1	3,7	3,5	3,5	3,2	3,1	2,9	2,2
Španělsko	9,4	8,7	7,5	5,7	4,6	3,7	3,7	3,7	3,4	2,2 ^b	1,8	1,7
Švédsko	2,7	3,1	2,6	1,9	1,4	1,0	1,0	1,0	1,2	1,4 ^b	1,1	0,8
Velká Británie	3,1	2,5	1,9	1,7	1,4	1,3	1,1	1,1	1,0	1,0	1,2	1,3

Poznámka: b – přerušení časové řady.

Pramen: EUROSTAT – Population and Social Conditions, Labour Market, k 8. 7. 2008.

Doba hledání zaměstnání dle vzdělání

Délka trvání nezaměstnanosti

Délka trvání nezaměstnanosti	Počet nezaměstnaných				
	2. čtvrtletí 2009	přírůstek/úbytek v tis.		index (předcházející období= 100)	
		meziroční ⁽¹⁾	pololetní ⁽²⁾	meziroční ⁽¹⁾	pololetní ⁽²⁾
Celkem	333,9	113,8	103,2	151,7	144,7
z toho:					
méně než 1 měsíc	30,7	17,3	10,6	228,9	152,7
od 1 měsíce do méně než 3 měsíců	59,3	41,7	33,8	336,7	232,1
od 3 měsíců do méně než 6 měsíců	89,4	53,4	55,1	248,7	260,7
od 6 měsíců do méně než 12 měsíců	58,8	18,1	15,3	144,4	135,2
od 12 měsíců do méně než 18 měsíců	31,8	3,5	7,5	112,5	131,0
od 18 měsíců do méně než 2 roky	10,0	-2,9	-7,9	77,7	55,9
od 2 let do méně než 4 roky	24,5	-6,0	-6,9	80,4	78,2
4 roky a více	29,3	-11,6	-4,5	71,7	86,6

Zdroj: VŠPS

1) 2. čtvrtletí 2009 / 2. čtvrtletí 2008

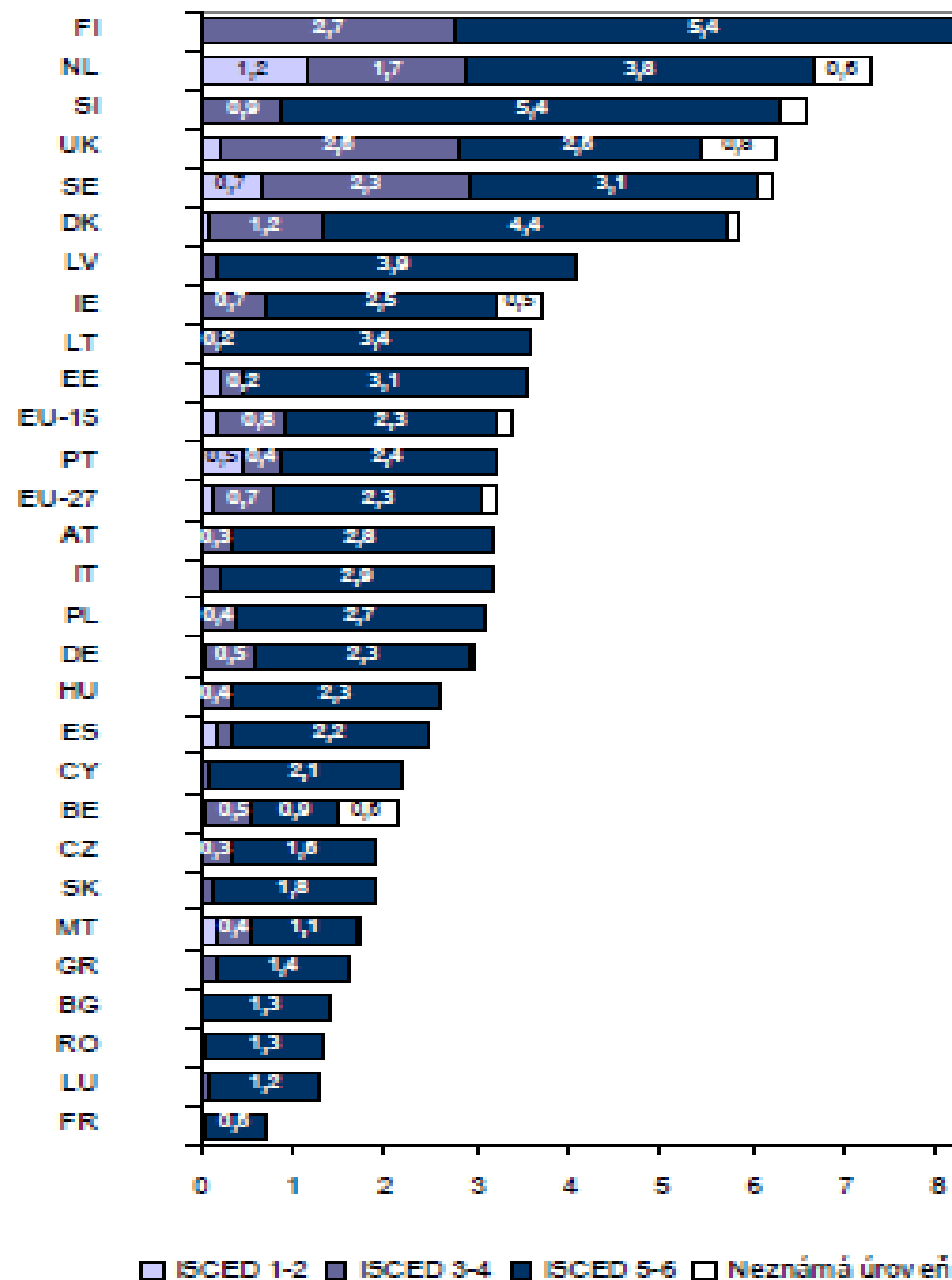
2) 2. čtvrtletí 2009 / 4. čtvrtletí 2008

Celoživotní vzdělávání

- Podíl populace ve věku 25-64 let účastníci se v posledních 4 týdnech před provedeným šetřením nějaké formy vzdělávání.

Obrázek 17: Podíl účastníků jednotlivých stupňů formálního vzdělávání v populaci 25–64 let (2007, %)

Pramen: EUROSTAT (2007b), vlastní výpočty.